

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3004

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks) aan de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs over *het bericht dat veel stagiaires aan lerarenopleidingen geen stagevergoeding krijgen* (ingezonden 15 mei 2023).

Antwoord van Minister **Dijkgraaf** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 26 juni 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Schoolbesturen maken afspraken om afstudeerstagiaires niet te betalen» en de enquête die de Algemene Onderwijsbond (Aob) hield onder 1.500 studenten aan lerarenopleidingen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u van de uitkomsten van de enquête, zoals dat driekwart van de stagiaires in het onderwijs geen vergoeding krijgt, negentig procent van de ondervraagden aangeeft geen euro te ontvangen voor de verplichte stages en een derde van de studenten die met hun afstudeerstage bezig zijn geen vergoeding krijgt?

Antwoord 2

In tijden van grote personeelstekorten in het onderwijs is het van belang dat aankomende leraren al tijdens de opleiding gewaardeerd worden en op een positieve manier kennismaken met het onderwijs. Het is dan ook niet uitlegbaar dat er in deze tijd van grote personeelstekorten geen of geen adequate stagevergoeding wordt gegeven. De onderwijsbesturen, de werkgevers, zijn verantwoordelijk voor de stagevergoeding en de hoogte daarvan. Het dient onderdeel te zijn van goed werkgeverschap en sterk strategisch personeelsbeleid dat bestuurders zich ook inzetten voor het behouden van aankomende leraren, waar goede begeleiding en een stagevergoeding onderdelen van zijn.

Gelukkig zijn er goede voorbeelden van besturen die gezamenlijke afspraken maken in de regio over passende maandelijkse stagevergoedingen. Helaas

¹ Website AOb, 21 april 2023, «Schoolbesturen maken afspraken om afstudeerstagiaires niet te betalen | De Algemene Onderwijsbond (aob.nl)»

zijn er nog te veel slechte voorbeelden, zoals ook naar boven komt uit deze enquête. Dit vind ik onwenselijk, alle studenten dienen een passende stagevergoeding te ontvangen. Om deze reden zijn in het Stagepact mbo hierover afspraken gemaakt, waaronder voor de mbo-opleiding tot onderwijs-assistent. Ook voert OCW gesprekken met de studentenorganisaties, VH en UNL en de brancheorganisaties over stagevergoedingen voor studenten in het hoger onderwijs waar studenten van de lerarenopleidingen ook onder vallen (zie vraag 4).

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat het, zeker in het licht van de tekorten in het onderwijs, onwenselijk is dat het merendeel van deze stagiaires geen vergoeding krijgt en de hoogte van de bedragen ook enorm verschilt?

Antwoord 3

Ik ben het ermee eens dat het onwenselijk is wanneer stagiaires geen passende vergoeding krijgen. Zoals op het antwoord van vraag 2 benoemd, vind ik het van belang dat stagiaires in het onderwijs een passende stagevergoeding ontvangen.

Vraag 4

Wat is er concreet gebeurd met de motie Westerveld c.s., die de regering vraagt om samen met de studentenvakbonden, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven afspraken te maken over het opnemen van een minimale stagevergoeding in de cao, en dat deze vergoeding in ieder geval de onkosten die de student in verband met de stage maakt, moet dekken. Is deze motie ook met de werkgevers in het onderwijs besproken?²

Antwoord 4

In het mbo is onlangs het stagepact afgesloten met een brede coalitie van partijen zoals onderwijs, bedrijfsleven en vakbonden. In het stagepact mbo³ is afgesproken dat alle studenten een passende vergoeding krijgen, die bestaat minimaal uit een vergoeding die alle onkosten omvat. Daarbovenop moeten in iedere cao afspraken gemaakt worden over een passende stagevergoeding. Ik ben momenteel bezig met de uitvoering van de motie voor het hoger onderwijs. De motie Westerveld c.s.⁴ en de motie Van Baarle en Westerveld⁵ heeft OCW besproken met de studentenorganisaties, VH en UNL en de brancheorganisaties. Het onderwijs- en werkveld zijn welwillend om mee te werken aan afspraken over onkosten- en stagevergoeding, zoals dat ook in het mbo is gedaan.

Het is daarnaast wenselijk om meer zicht te hebben op de stagevergoedingen in het hoger onderwijs. In opdracht van OCW voert ResearchNed een onderzoek uit naar stagetekorten en -vergoedingen in het hbo. Daar vallen ook stagevergoedingen in het onderwijs onder. Dit rapport zal rond de zomer met de Kamer worden gedeeld. Aanvullend zal ik een nieuwe monitor ontwikkelen die de stagevergoedingen voor mbo, hbo en wo conform de motie Westerveld c.s. jaarlijks gaat monitoren. We verwachten dat deze monitor eind dit jaar openbaar zal worden.

Vraag 5

Wat vindt u ervan dat uit de enquête van de AOb blijkt dat veel werkgevers geen gebruik maken van LIO-contracten, leerovereenkomsten die juist zijn bedoeld om goede afspraken te maken over voor een stage belangrijke zaken als begeleiding en vergoeding?

Antwoord 5

Een duale laatstejaars student die aan de eisen als lio voldoet heeft twee keuzes: de eindstage invullen als lio-werknemer met een arbeidsovereenkomst of als lio-stagiair. De optie van lio-werknemer met een arbeidsovereenkomst is alleen mogelijk binnen een duale lerarenopleiding. Hoe de eindstage

² Kamerstuk 36 100-VIII-10.

³ Stagepact MBO 2023 – 2027 | Convenant | Rijksoverheid.nl.

⁴ Kamerstuk 36 100 VIII, nr. 10.

⁵ Kamerstuk 36 200 VIII, nr. 118.

van een duale student ingericht wordt, dient een overweging van de student zelf te zijn. In beide gevallen is het van belang dat er goede afspraken gemaakt worden over de begeleiding en vergoeding. Een lio-werknemer met een arbeidsovereenkomst mag – onder begeleiding – alle taken van de leraar vervullen. Het salaris voor een lio-werknemer met een arbeidsovereenkomst ligt vast in de cao. De school legt in overleg met de lio-werknemer de werkzaamheden en begeleiding vast in een leerarbeidsovereenkomst. Een tweede mogelijkheid is dat de duale laatstejaars student kiest om een afstudeerstage te lopen. Een lio-stagiair mag niet zelfstandig lesgeven. Tijdens de stage staat het leren van de student centraal. Dat betekent dat de stagiair taken en verantwoordelijkheden dient te krijgen die aansluiten bij zijn/haar leerdoelen. De lio-stagiair maakt samen met de begeleiding vanuit de school en de lerarenopleiding afspraken over de inhoud van een stage en de begeleiding op de stageplek. In de praktijk komt het voor dat een duale laatstejaars student, die zijn lio in wil vullen met een arbeidsovereenkomst, deze niet krijgt, maar tijdens de afstudeerstage wel dezelfde verantwoordelijkheden krijgt als de lio-werknemer met arbeidsovereenkomst. Deze situatie vind ik onwenselijk. Het is niet de bedoeling dat van de constructie van stagiair gebruik wordt gemaakt, om vervolgens niet het lio-salaris uit te hoeven keren. Het is de verantwoordelijkheid van opleidingen en besturen om ervoor te zorgen dat stagiairs taken krijgen die passen bij zijn/haar positie als lerende.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat het zeer onwenselijk is dat schoolbesturen onderling afspraken maken om stagiaires geen vergoeding te geven en wilt u deze schoolbesturen daarop aanspreken?

Antwoord 6

Zoals aangegeven vind ik het belangrijk dat ook aankomende leraren een passende vergoeding krijgen voor hun stage. Ik ben het er dus over eens dat afspraken die ertoe zouden leiden dat stagiairs geen vergoeding krijgen, onwenselijk zijn. Bij dezen spreek ik deze besturen aan en roep ik de werkgeversorganisaties op om samen met de werknemersorganisaties afspraken te maken over passende stagevergoedingen.

Vraag 7

Wat vindt u van de uitspraken van AOb-bestuurder Thijs Rovers, die stelt dat het niet willen uitkeren van een vergoeding een bewuste keuze is van schoolbestuurders en het een schijntje is op de begroting. Bent u het met hem eens? Bent u het met Thijs Rovers eens dat ook lerarenopleidingen aandacht zouden moeten hebben voor vergoedingen van stagiaires?

Antwoord 7

Wat de kosten zijn voor een schoolbestuur als zij stagiairs een vergoeding betalen, is onder andere afhankelijk van het aantal stagiairs op de school en de hoogte van de stagevergoeding. Cao-partijen in het primair en voortgezet onderwijs kunnen daarover afspraken maken in de cao. Daarbij wegen partijen zowel de positie van de schoolbesturen als werkgevers als die van de lio-werknemers af.

Zoals ook benoemd in het antwoord op vraag 2 vind ik het een onwenselijke situatie dat stagiairs geen stagevergoeding ontvangen. Gelukkig zijn er zoals benoemd ook al goede voorbeelden van lerarenopleidingen die met bestuurders afspraken hebben gemaakt over vaste stagevergoedingen (bijvoorbeeld: Haagse Hogeschool, Inholland en HS Leiden). Ik juich die proactieve houding van lerarenopleidingen toe en roepen ook andere lerarenopleidingen op hier een actieve rol in te nemen.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat het vervelend is dat deze kwestie steeds weer terugkomt, ondanks dat uw ambtsvoorganger hier ook al de werkgeversorganisaties op heeft aangesproken?⁶

⁶ Website AOb, 20 januari 2020, «Minister Slob: «Betaal lio-stagiairs conform cao»» | De Algemene Onderwijsbond (aob.nl)».

Antwoord 8

Ik deel de mening dat er op korte termijn verbetering moet komen voor de stagiairs. Alle stagiairs in het onderwijs moeten gewaardeerd worden, zeker in deze tijd van grote personeelstekorten. OCW voert daarom gesprekken over stagevergoedingen voor ho-studenten. Daarnaast roep ik de werkgevers- en de werknemersorganisaties op om met elkaar afspraken te maken over stagevergoedingen in het onderwijs.

Vraag 9

Bent u bereid om bindende afspraken te maken zodat stagiaires in het onderwijs een minimumvergoeding krijgen en er geen uitvluchten meer gezocht kunnen worden?

Antwoord 9

Zoals benoemd ben ik in gesprek om tot bestuurlijke afspraken te komen over de stagevergoedingen van ho-stagiairs. Net als voor alle andere werkterreinen vind ik het ook van belang dat stagiairs in het onderwijs een passende stagevergoeding krijgen. Dit dient onderdeel te zijn van goed werkgeverschap. Met het stagepact mbo zijn reeds afspraken gemaakt voor het mbo. Daarbovenop roep ik de cao-partijen in het primair en voortgezet onderwijs op om afspraken te maken over vergoedingen voor stagiairs. Ik volg deze gesprekken nauwlettend.